

KOMMUNALREFOMKOMMISSIONEN

København, den 7. marts 1969.

Bilag 1.

Til indenrigsministeren.

Kommunalreformkommissionen har behandlet inddelingsproblemerne i Århus byområde i henhold til de i lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling angivne retningslinjer.

Den særlige undersøgelse af forholdene i byområdet, som det i henhold til inddelingslovens § 9 påhviler kommissionen at foretage, og som skal omfatte en gennemgang af de befolkningsmæssige, erhvervsmæssige og økonomiske forhold i byområdet samt en vurdering af byudviklingens tilrettelæggelse og kommunernes varetagelse af de øvrige kommunale opgaver, er blevet udsendt til kommunerne etapevis — den 22. januar, den 12. februar og den 21. februar 1969.

Undersøgelsen omfatter ialt 22 kommuner, Århus købstadkommune, Aaby, Brabrand-Årslev, Hasle, Holme-Tranbjerg, Vejby-Risskov, Viby, Beder-Malling, Borum-Lyngby, Elev, Elsted, Harlev-Framlev, Hinnerup, Lading, Maarslet, Ormslev-Kolt, Sabro-Fårup, Tilst-Kasted og Trige sognekommuner, alle i Århus amtsrådsreds, Hjortshøj-Egaa og Skødstrup sognekommuner i Randers amtsrådsreds samt Høring sognekommune i Skanderborg amtsrådsreds.

Undersøgelsen har vist, at der består en nær befolkningsmæssig og erhvervsmæssig samhørighed mellem hovedparten af kommunerne i området. Århus købstadkommune har i de senere år haft faldende folketal, medens flere af de øvrige kommuner har fået en meget væsentlig befolkningstilvækst. Der foregår et betydeligt antal flytninger mellem kommunerne i området — såvel mellem Århus kommune og forstadskommunerne som mellem disse kommuner og omegnskommunerne. En overvejende del af de nye beboere i udviklingskommunerne er tilflyttere, og en meget væsentlig del af tilflytterne kommer fra Århus kommune og forstadskommunerne. Hovedparten af byområdets industri- og erhvervsvirksomheder

ligger i Århus kommune, og områdets beboere har hovedsagelig deres erhverv i købstaden. Der er dog i de senere år foregået et betydeligt større erhvervsbyggeri i forstadskommunerne end i Århus kommune, og denne udvikling vil — hvis den fortsætter — svække købstadens hidtil dominerende stilling som arbejds- og erhvervscenter.

Ved løsningen af de traditionelle kommunale opgaver optræder de enkelte kommuner i almindelighed som selvstændige enheder. Kommunerne omkring Århus købstad har ydet en betydelig indsats for at tilvejebringe hensigtsmæssige undervisningsforhold, men for en række andre opgaver — biblioteksvæsenet, den sociale forsyning etc. — er det kun lykkedes en del af kommunerne, fortrinsvis forstadskommunerne, at tilvejebringe goder, der står mål med, hvad Århus kommune kan byde sine borgere. For en række opgaver af betydning for det samlede bysamfund er der etableret et samarbejde mellem kommunerne i undersøgelsesområdet, men ikke alle kommuner deltagere i dette samarbejde, og der er fortsat opgaver af fælles interesse, der hviler ret ensidigt på Århus kommune. På det tekniske område er der, trods et udstrakt samarbejde, behov for en videregående koordinering af drift og investeringer.

Den uensartede befolkningssammensætning i de enkelte kommuner har stillet kommunerne forskelligt i økonomisk henseende. Det gælder såvel i relation til udgifternes størrelse og fordeling på de enkelte opgaver som ved finansieringen af de kommunale udgifter. Generelt set er Århus kommune og de udprægede forstadskommuner økonomisk væsentligt bedre stillet end omegnskommunerne.

Opdelingen af byområdet i flere kommuner har ikke kunnet undgå at skabe problemer for planlægningen og tilrettelæggelsen af byens udvikling, men takket være en tidlig iværksat og ret effektiv fælles plan-